

Bevarandeplan för Natura 2000-området Klövabäcken SE0430104

Klövabäcken, Foto: Carina Zätterström

Grunduppgifter om Natura 2000-området Klövabäcken

Län:	Skåne
Kommun:	Svalöv
Läge:	Söderåsens nordsluttning, 7 km S Klippan
Markägare:	Naturvårdsverket, enskilda
Areal:	151,7 ha
Skyddsform:	Naturreseptat, Klöva hallar, 2012–06.
Bakgrund:	pSCI beslutat av Regeringen 2002–01. SCI fastställt av EU-kommissionen 2004–12. SAC fastställt av Regeringen 2011–03. Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länsstyrelsen Skåne 2021-12-02 respektive 2021-12-03.
Reviderad:	2021–05.

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen. Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området. I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanerna redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen. Om ett Natura 2000-område också ingår i ett annat områdesskydd, t.ex. naturreservat, finns det gällande föreskrifter för området, dessa finns att läsa i beslutet till naturreservatet samt i skötselplanen. Bevarandeplanen för Natura 2000-området hänvisar i mycket till skötselplanen och utgör därför en enklare form av bevarandeplan. Bäst läses de tre dokumenten tillsammans.

Vad är en Natura 2000-art eller en typisk art?

Bevarandeplanen redovisar flera kategorier av arter. *Natura 2000-arter* är utpekade skyddade arter som listas i art- och habitatdirektivets bilaga 2 eller i fågeldirektivets bilaga

1. Bevarandeplanen ska ha med bevarandemål för dessa arter. Tillstånd krävs alltid för åtgärder som riskerar att påverka dessa arter negativt. *Typiska arter* är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsamt tillstånd för en utpekad naturtyp. *Karaktäristiska arter* ska stödja tolkningen av en viss naturtyp. Arter kan vara både typiska och karaktäristiska. *Prioriterade arter* och naturtyper är de arter/naturtyper som är utpekats som mest hotade enligt art- och habitatdirektivet och vars utbredning huvudsakligen ligger inom EU:s territorium, de är markerade med en asterisk. Dessa prioriteringar ska skiljas från de prioriteringar av arter och naturtyper som görs i bevarandeplanen när åtgärder prioriteras för att arten eller naturtypen ska få gynnsam bevarandestatus. Rödlistade arter är en sammanställning av arters status när det gäller risk att dö ut inom ett lands gränser. En nationell *rödlista* publiceras vart femte år av ArtDatabanken och finns för denna bevarandeplan förtecknad i boken *Rödlistade arter i Sverige 2015*. *Fridlysta arter* är förtecknade i Artskyddsförordningen. Det är förbjudet att plocka, fånga, döda, eller på annat sätt samla in eller skada vissa växter och djur. *Ågp-arter* är hotade arter med ett särskilt åtgärdsprogram för att förbättra artens överlevnadsmöjligheter.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *gynnsam bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *gynnsam bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig. I bevarandeplanen anses fullgod bevarandestatus vara densamma som gynnsam.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000-områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas. Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. Denna bevarandeplan gäller för ett av de områden som berörs av den nationella planen för omprövning av vattenkraft enligt Regeringens beslut (se 11 kap 28§ Miljöbalken). Länsstyrelsen har på uppdrag av Regeringen genomfört en översyn av bevarandeplanen. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter.

Mer information om Natura 2000

Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller
telefon 010-224 10 00

Naturvårdsverkets webbplats: www.naturvardsverket.se

Mer information om naturreservat

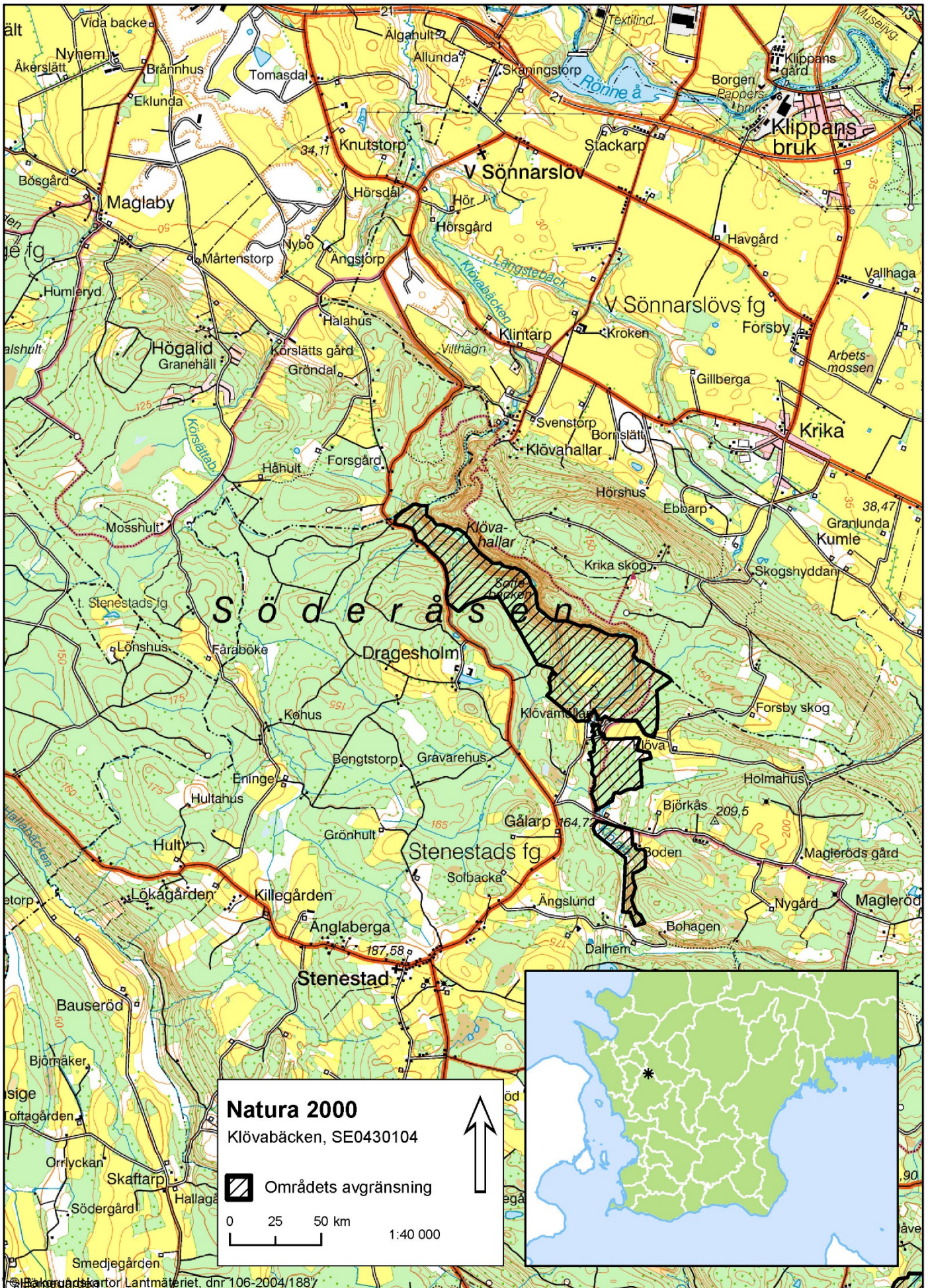
Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/skane/bildanaturreservat eller
telefon 010-224 10 00

Karttjänsten Skyddad natur webbplats: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se>

Innehållsförteckning

ÖVERSIKTSKARTA.....	6
OMRÅDESBESKRIVNING.....	7
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000.....	9
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden.....	10
Bevarandemål.....	10
Målindikatorer.....	13
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	19
Naturtyper.....	19
Icke naturtyper.....	25
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	26
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	28
Skydd och reglering.....	29
Prioriterade bevarandeåtgärder.....	29
Restaureringsåtgärder.....	30
Löpande skötsel.....	30
Uppföljning.....	30
REFERENSER.....	30
BILAGOR.....	32
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	33
Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	38
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	39
Bilaga 5, Fördjupad beskrivning av bevarandemålets målindikatorer.....	42

Översiktskarta

Områdesbeskrivning

Området är beläget på Söderåsens nordostsluttning och består av sprickdalen Klövahallar med omgivande skog på platån kring sprickdalen. Förutom sprickdalen finns ett antal former av geomorfologiskt intresse, till exempel rasbranter, torbildningar (stenpelare) och det småkuperade landskapet uppe på platån.

Vegetationen utgörs mest av lövskog där platån och dalsluttningarna domineras av bokskog medan det i dalbotten mest finns alskog. Stora delar av bokskogen i sluttningarna har påtagliga naturskogskvaliteter och även om skogskontinuiteten inte är så lång så har området troligen en lång kontinuitet när det gäller gamla bokar. Detta gör att det finns en stor potential för naturvärden knutna till gammal bok. I dalen finns bokskog av *Asperulo-Fagentum*-typ (9130) på de platser som påverkas av diabas. Här är kärlväxtfloran rik och frodig.

Kryptogamer, i form av mossor, lavar och ormbunkar, trivs i det stabila fuktiga klimatet i dalen. Flera ovanliga arter med västlig utbredning finns dokumenterade i området. Mossfloran liknar den i Skäralsravinen och djurlivet i Klövbäcken är artrikt, framförallt när det gäller dag-, natt- och bäcksländor. Flera ovanliga fåglar finns i området, bl.a. häckande forsärla och strömstare. Bivråk, mindre hackspett och sommargylling har också observerats i området.

Området är beläget på Söderåsen som är en horst som bildades genom förkastningar, som löper från nordväst till sydost, under sen krita/äldre tertiär och utgörs av en fem kilometer lång sprickdal med omgivande skogbevuxna platåer. Topografin är mycket varierad med stora nivåskillnader. Området beskrivs ofta som en ravin men i själva verket utgörs det av en sprickdalgång, d.v.s. en djup dalgång utbildad eller utmejslad i berggrunden av vattendrag. Området har stora geovetenskapliga och biologiska värden och har även betydelse för friluftslivet.

Genom sprickdalen rinner Klövbäcken som tillhör Rönneåns avrinningsområde. Klövbäcken är en vattenförekomst (MS_CD: WA70766331, VISS EU_CD: SE622008-133273). Vattenflödet i bäcken är relativt litet och varierar mycket med nederbörden. I sprickdalen är bäcken ömsom strömmande genom block och sten med hög grad av inneslutning, ömsom lugnflytande genom finare sediment med bredare svämplan med sumpskog. Vid byn Klövahallar finns ett driftsatt vattenkraftverk och vid Klövamölla finns en äldre kvarndamm från 1500-talet, vilka utgör definitiva konstruerade vandringshinder. Vid dessa två anläggningar har det dock sannolikt funnits naturliga vandringshinder (branta forsar eller fall) innan människan påverkade platserna, vilket innebär att alla vattenlevande djur i Klövbäcken sannolikt inte har kunnat passera platserna naturligt.

I Natura 2000-området är bevarandet eller förbättrandet av vattnets status en viktig faktor för områdets skydd.

I övrigt gällande områdesbeskrivning hänvisas till skötselplanen för naturreservatet Klöva hallar.

I nuläget har inga Natura 2000-arter påträffats inom och inte heller utpekats för Natura 2000-området.

En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök.

Tabell 1. Klövabäckens naturtyper med arealer och Natura 2000-arter inom området. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus (gynnsam bevarandestatus) där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
♦ Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)		0,31	0,31
♦ Fuktängar med blåtåtel och starr (6410)	0,13		0,13
Högörtängar (6430)		1,1	1,1
Rikkärr (7230)	0,03		0,03
Trädklädd betesmark (9070)	3,5		3,5
*♦ Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)	7,0	3,3	10,2
♦ Bokskog av fryle-typ (9110)	50,8	11,2	62,0
Bokskog av <i>Asperulo-Fagentum</i> -typ (9130)	0,84	4,2	5,1
Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160)	0,69	0,28	0,97
*♦ Alluviala lövskogar med <i>Alnus glutinosa</i> eller <i>Fraxinus excelsior</i> (91E0, 9750)	4,3	0,41	4,8
Total areal naturtyper		87,0 ha	
Icke naturtyp			
<i>Utvecklingsmark mot:</i>			
Lövsumpskog (lövskog på blöt mark, 909) utvecklas mot Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)		0,25	
Lövsumpskog (lövskog på blöt mark, 909) utvecklas mot Alluviala lövskogar med <i>Alnus glutinosa</i> eller <i>Fraxinus excelsior</i> (91E0,9750)		0,17	
Total areal utvecklingsmarker		0,42 ha	
Total områdesareal		151,7 ha	
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
°naturtyp som saknar bedömd bevarandestatus			
♦ ny art/naturtyp som inte är beslutad av Regeringen			

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv.

För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de fåglar, naturtyper, Natura 2000-arter och typiska arter som utgjort grund för utpekandet av området. Genom att ha gynnsamt tillstånd bidrar Natura 2000-området till att skapa eller upprätthålla en gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

De prioriterade bevarandevärdena är de blockrika strömvattenmiljöerna, de meandrande lugnvattenmiljöerna och den döda veden i naturtypen vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260), de gamla grova träden, de senvuxna träden samt den döda veden och detta finns i naturtyperna bokskog av fryle-typ (9110), bokskog av *Asperulo-Fagentum*-typ (9130), lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) och i alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0, 9750) i de två sistnämnda naturtyperna finns också värdefulla alsocklar.

Motivering:

Den lilla bäcken, Klövbäcken, och den smala dalen med omgivande lövskog är representativt för landskapet i området runt Söderåsen. Det fuktiga klimatet i dalen och branterna tillsammans med den stora mängden döda och döende träd skapas en intressant plats för vedlevande insekter. Det fuktiga klimatet har även medfört att många sällsynta mossor förekommer i området.

Natura 2000-området är beläget på den nordöstra slänten av Söderåsen. Klövbäcken tillsammans med ett stort antal biflöden dominerar området. Klövbäcken erbjuder en spektakulär utsikt där den rinner fram genom den snäva dalen. De branta sluttningarna utgörs delvis av rasbranter och delvis av gammal lövskog. Området domineras av bokskog. Ungefär 15 % av Natura 2000-området är rester av ett jordbrukslandskap bestående av mindre kultiverade fält, stengården och trädklädda betesmarker. Geologin och geomorfologin är av intresse för vetenskapen.

Bevarandemål

Areal

Arealen av vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260) ska vara minst 0,31 hektar. Arealen av fuktängar med blåtåtel och starr (6410) ska vara minst 0,13 hektar. Arealen av högörtängar (6430) ska vara minst 1,1 hektar. Arealen av rikkärr (7230) ska vara minst 0,03 hektar. Arealen av trädklädd betesmark (9070) ska vara minst 3,5 hektar. Arealen av lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) ska vara minst 10,2 hektar, men på längre sikt när utvecklingsmarken utvecklats till naturtyp ska arealen vara minst 10,5 hektar. Arealen av bokskog av fryle-typ (9110) ska vara minst 62,0 hektar.

Arealen av bokskog av *Asperulo-Fagentum*-typ (9130) ska vara minst 5,1 hektar. Arealen av ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160) ska vara minst 0,97 hektar. Arealen av alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0, 9750) ska vara minst 4,8 hektar, men på längre sikt när utvecklingsmarken utvecklats till naturtyp ska arealen vara minst 4,9 hektar.

Strukturer och funktion m.m. – limniska miljöer

Ekologisk status och kemisk status:

Vattenförekomsten (Klövabäcken, MS_CD: WA70766331, VISS EU_CD: SE622008-133273) ska ha minst god ekologisk status och god kemisk status. Gällande miljö kvalitetsnorm (MKN) är att vattenförekomsten ska ha god ekologisk status och god kemisk status (beslutad 2017). Undantag görs för bromerade difenyletrar och kvicksilver. I dag är den ekologiska statusen bedömd som måttlig.

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Hydrologisk regim i vattendraget:

Det ska finnas en naturliknande hydrologisk regim. Anslutande svämplan ska översvämmas med en för vattendraget naturlig frekvens. Det ska finnas en naturliknande vattenståndsvariation som skapar en variation av strandmiljöer med hög biologisk mångfald. Strandzonen ska präglas av en återkommande störning i strandzonen med periodvis blottlagda stränder och en ånnuell kortskottsvegetation.

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Konnektivitet i vattendraget:

Det ska finnas god kontakt för djur, växter, sediment och organiskt material till anslutande svämplan och i upp- och nedströmsriktning i vattendraget.

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Morfologiskt tillstånd i vattendraget:

Vattendraget ska vara naturligt eller naturliknande med avseende på rätning och rensning samt innehålla naturliga strukturer. Det ska finnas en funktionell buffertzona i anslutning till vattendraget. Sedimentationen ska vara naturlig, med försumbar mänsklig påverkan, och inte inverka negativt på karakteristiska och typiska arter i naturtypen. Det ska finnas förutsättningar för fiskars lek- och uppväxt för såväl arter knutna till strömvatten- som till lugnvattenmiljöer. Det ska finnas sträckor som präglas av naturlig erosion och sedimentation som skapar blottlagd jord/strandzon och strandbrinkar.

Fysikalisk-kemisk kvalitetsfaktor och kemisk status (vattenkvalitet):

Vattenkvaliteten ska vara god. Syrgashalten ska vara god. Försurning ska inte förekomma.

Biologiska kvalitetsfaktorer – Fisk och bottenfauna:

För vattensystemet främmande arter och främmande fiskstammar ska ej introduceras om de riskerar att påverka värden inom Natura 2000-området. Förekommande främmande arter ska ej inverka negativt på artsammansättningen eller variation av arter genom ändrade konkurrensförhållanden, genetik och/eller smittspridning.

Strukturer och funktioner m.m. – terrestra miljöer

Regelbunden hävd ska påverka öppna och hävdade naturtyper. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska förnygra sig. Hydrologin ska vara naturlig med naturliga grundvattennivåer som skapar markfuktighet. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar ska ske regelbundet och/eller säsongvis. Det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår (eller andra avvattande anläggningar) som medför negativ påverkan. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur, ska förekomma. Betesdjuren ska inte ges medel mot parasiter som finns kvar i dyngan och kan påverka dynglevande organismer negativt. Träd-/buskslagsfördelningen ska vara naturlig. Det ska finnas gamla träd och förnygring av nya träd. Värdefulla träd och buskar (t.ex. bärande och blommande träd och buskar, hagmarksträd, hamlade träd, hålträd, grova träd) ska finnas. Fält-, botten- och markskikt ska präglas av hävd eller annan regelbunden störning. Ingen skadlig ansamling av förna ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Artsammansättningen i fält- och botten-skiktet ska vara naturlig/karakteristisk för naturtypen. Ingen igenväxningsvegetation ska förekomma mer än i begränsad utsträckning.

Småskaliga naturliga processer, t.ex. trädens förnygring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämning eller stormfällning ska påverka dynamik och struktur i skogliga naturtyper. Naturlig hydrologi och grundvattennivåer som skapar markfuktighet ska påverka dynamik och struktur. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar som sker regelbundet och/eller säsongvis ska påverka dynamik och struktur. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas ett buskskikt med olika växtarter. Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd; död ved i olika former inklusive levande träd med döda delar; träd med socklar; träd med hackspettsbohål; gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm. Buskar och sly/ungträd ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. Igenväxningsvegetation ska inte tillåtas dominera i botten-, fält- eller buskskiktet.

Hydromorfologiska strukturer som är väl förknippade med naturtyperna ska finnas. Våtmarken ska vara öppen där busk- eller trädskikt endast finns i liten omfattning. Vegetationen ska vara karakteristisk för naturtypen och/eller artrik.

Naturtyperna vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260), öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn (7140), rikkärr (7230), lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) och alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0, 9750) är extra känsliga för ändringar i grundvattennivå samt ändring av grundvattnets kemiska egenskaper och temperatur.

Typiska arter

Typiska arter ska förekomma i livskraftiga populationer inom Natura 2000-området.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Målindikatorer

För Natura 2000-området Klövbäcken innebär detta följande målindikatorer:

Areal naturtyper*Vattendraget (3260)*

- Naturtypen Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260) skall omfatta minst 0,31 ha.

Betesmarker (6410, 6430, 9070)

- Naturtypen Fuktängar med blååtäl och starr (6410) skall omfatta minst 0,13 ha.
- Naturtypen Högörtängar (6430) skall motsvara minst 1,1 ha.
- Naturtypen Trädklädd betesmark (9070) skall omfatta minst 3,5 ha.

Rikkärret (7230)

- Naturtypen Rikkärr (7230) skall omfatta minst 0,03 ha.

Ädellövskog (9110, 9130, 9160)

- Naturtypen Bokskog av fryle-typ (9110) skall omfatta minst 62,0 hektar.
- Naturtypen Bokskog av *Asperulo-Fagentum*-typ (9130) skall omfatta minst 5,1 ha.
- Naturtypen Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160) skall omfatta minst 0,97 ha.

Triviallövskog (9080, 91E0/9750)

- Naturtypen Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) skall omfatta minst 10,2 ha. På sikt, när utvecklingsmark har utvecklat kvaliteter, skall naturtypen omfatta minst 10,5 ha.
- Naturtypen Alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0/9750) skall omfatta minst 4,8 ha. På sikt, när utvecklingsmark har utvecklat kvaliteter, skall naturtypen omfatta minst 4,97 ha.

Ekologiska strukturer och funktioner*Vattendraget (3260)*Ekologisk status och kemisk status:

- Vattenförekomsten (Klövbäcken, MS_CD: WA70766331, VISS EU_CD: SE622008-133273) ska ha minst god ekologisk status och god kemisk status. Gällande miljö kvalitetsnorm (MKN) är att vattenförekomsten ska ha god ekologisk

status och god kemisk status (beslutad 2017). Undantag görs för bromerade difenyletrar och kvicksilver. I dag är den ekologiska statusen bedömd som måttlig.

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Hydrologisk regim i vattendraget:

- För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn hydrologiska regimen i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna specifik flödesenergi, volymsavvikelse, flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).
- De hydrologiska förhållandena i vattendraget och den långsiktiga förekomsten av habitat inom Natura 2000-området får inte försämrans över tid genom mänsklig påverkan på grundvattennivå till exempel genom markavvattning eller vattenuttag i eller i anslutning till vattendraget.

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Konnektivitet i vattendraget:

- För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn konnektivitet i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna upp- och nedströms konnektivitet samt sidleds konnektivitet enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).

Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Morfologiskt tillstånd i vattendraget:

- Inom Natura 2000-området ska vattendragets lopp (planform) och vattenfårans form var naturliga, eller så naturliknande som möjligt, samt innehålla naturliga strukturer, detta utifrån avvägningar gentemot tillståndsgivna verksamheter och andra värden såsom kulturmiljövärden inom Natura 2000-området.
- Mängden träd i kantzonen får inte minska över tid inom Natura 2000-området.
- Mängden död ved i vattendraget får inte minska över tid inom Natura 2000-området. Död ved kan dock, efter samråd med länsstyrelsen, justeras om det finns risk för skada på ekonomiska eller rekreationella värden, till exempel om brötbildning orsakar översvämning på olägliga platser.

Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer och kemisk status (vattenkvalitet):

- För vattenförekomsten ska vattenkvaliteten motsvara minst god status med avseende på kvalitetsfaktor för näringsämnen, siktdjup, syrgas samt försurning enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).
- För vattenförekomsten ska kemisk ytvattenstatus motsvara minst god status, med undantag för bromerade difenyletrar och kvicksilver.
- För vattenförekomsten får vattenkvaliteten inte försämrans över tid.

Biologiska kvalitetsfaktorer – Fisk och bottenfauna:

- För vattensystemet främmande art och främmande fiskstammar ska inte introduceras om de riskerar att påverka värden i Natura 2000-området. Förekommande främmande arter ska inte inverka negativt på artsammansättningen eller variation av arter genom ändrade konkurrensförhållanden, genetik och/eller smittspridning.

Betesmarker (6410, 6430, 9070)

- I betesmarkerna ska bete förekomma. Är beteshävden otillräcklig ska slåtter och efterföljande bortforsling av växtmaterial utföras som kompletterande åtgärd.
- I betesmarkerna får ingen tillförsel av näringsämnen (t ex gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) ske annat än från betande djur. Undantag för stödutfodring görs inför installation och utsläpp av djuren på höst/vår.
- I betesmarkerna får konkurrenskraftiga ohävdarter endast förekomma i ringa omfattning.
- I trädklädda betesmarker (9070) ska vegetationen domineras av hävdgynnade, lågvuxna arter, typiska för betesmark. Vegetation ska vara väl avbetad varje år vid vegetationsperiodens slut.
- Fuktängen (6410) ska hävdas på ett sådant sätt att förnaansamling och igenväxningsvegetation inte påverkar florans och faunan negativt.
- Öppna betesmarker (6410, 6430) får i regel inte ha något förekommande träd- och buskskikt, men förekommande äldre, solitära träd och buskar ska de få vara kvar.
- I fuktängen (6410) ska täckningsgraden av träd och buskar inte överstiga 30 %.
- I trädklädda betesmarker (9070) ska krontäckningen vara på mellan 30–40 %, och det skall finnas en bibehållen ålderskontinuitet av olika trädslag och trädåldrar.
- I trädklädda betesmarker (9070) ska det finnas minst 7 träd/ha som är äldre än 150 år. Gamla träd kan omfatta både grova träd och tunna senvuxna träd. Stående och fallen död ved ska inte tas bort.
- I trädklädda betesmarker (9070) ska det finnas efterträdare till grova och vidkroniga träd, vilka är frihuggna och finns i nära anslutning till befintliga vidkroniga, gamla träd.
- I trädklädda betesmarker (9070) ska det finnas minst 15 m³/ha av död ved. Den döda veden ska finnas i olika dimensioner och i olika nedbrytningsstadier.

Rikkärret (7230)

- Bete ska förekomma i naturtypen. Är beteshävden otillräcklig ska slåtter som kompletterande åtgärd utföras.
- Ingen tillförsel av näringsämnen (t ex gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) får ske.
- Vid växtsäsongens slut ska rikkärrens vegetation vara 5 – 10 cm hög. Har slåtter skett som en kompletterande åtgärd ska avslaget material forslas bort från naturtypen. Det avslagna materialet får inte läggas i andra naturtyper.
- Rikkärr är särskilt känsliga för ändringar i grundvattennivå samt ändring av grundvattnets kemiska egenskaper och temperatur.
- I rikkärret skall hydrologin vara ostörd, och habitatet ska översvämmas regelbundet.
- I rikkärret ska den långsiktiga förekomsten av habitat säkerställas genom en hög grundvattennivå med god vattenkvalitet, utan tillförsel av näringsämnen. Markavvattningsåtgärder ska inte påverka hydrologin i svåmlövskogen

- Minst 5 % av naturtypens bottenskiikt ska täckas av brunmossor.
- Krontäckningen av träd och täckningsgraden av buskar ska högst vara 5 %. Få träd och buskar får finnas i dessa naturtyper, men några videbuskar kan sparas för grynsnäckornas skull.
- Naturtypen ska vara fri från igenväxningsvegetation.

Ädellövsbogen (9110, 9130, 9160)

- Krontäckningen ska vara 50 - 100 %.
- I alla skogshabitaten ska förekomsten av ihåliga, gamla och grova träd öka. Antalet grova träd ska öka till minst 5/ha och gamla träd till minst 10/ha. Definition av gamla respektive grova träd i enlighet med Basinventeringen för skog (se bilaga 3).
- Antalet gamla (grova eller senvuxna) träd skall uppgå till minst 20 st./ha. Alla gamla, ihåliga och rötskadade träd skall bevaras och en naturlig åldersstruktur med olikåldrighet i trädbeståndet skall eftersträvas.
- Träd över 100 år, eller grövre än 40 cm brösthöjddiameter samt mulmbildande träd skall inte avverkas eller fällas.
- Död ved i olika dimensioner och i olika nedbrytningsstadier skall finnas kontinuerligt i området och skall inte forslas bort från området
- Grov död ved (grövre än 50 cm i diameter) skall finnas kontinuerligt i form av lågor, torrakor, döda stående träd, träd med döda grenar och högstubbar och volymen död ved ska i genomsnitt uppgå till minst 30 m³/hektar för att området ska kunna upprätthålla långsiktigt livskraftiga populationer av rödlistade arter.
- Grov död ved (grövre än 50 cm i diameter) skall finnas kontinuerligt i form av lågor, torrakor, döda, stående träd, träd med döda grenar och högstubbar och volymen död ved ska i genomsnitt uppgå till minst 40 m³/hektar för att området ska kunna upprätthålla långsiktigt livskraftiga populationer av flera rödlistade arter.
- Ostörd hydrologi.
- Ingen tillförsel av näringsämnen (t ex gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) får ske.
- I 9110 och 9130 ska bok utgöra minst 50 % av grundytan.
- I 9160 ska ek/avenbok (tillsammans eller var för sig) utgöra minst 50 % av grundytan.
- Det ska finnas kontinuitet av bok (i 9110 och 9130) och ek (i 9160) och andra lövträd i en varierande ålder, inklusive gamla träd.
- Det ska finnas naturliga störningar i skogen.
- Lövträdsandelen i hela området ska bibehållas eller öka genom omföring från barr till löv
- Antalet grova ädellövträd med en minimiålder på 150 år ska uppgå till mer än 10 st/ha.
- Lövträdsandelen ska bibehållas eller öka i samtliga skogshabitaten (dvs inslaget av tall och gran ska inte öka).
- Bok utgör nyckelart i bokskogshabitaten (9110, 9130).

- Det ska finnas kontinuitet av bok och andra lövträd i en varierande ålder, inklusive gamla träd. Föryngringar av bok ska förekomma. Olikåldrighet i bestånden eftersträvas.
- Föryngringar av bok och ek ska förekomma. Föryngring av ädla lövträd ska ske med minst 10 stammar per hektar över en 10-årsperiod. Dock inte föryngring av bok i de värdefulla krattekskogarna på branterna.
- Gynna andra ädellövträd som lind, alm m.m. inom bokbeståndet så att trädvariation förekommer.
- Virkes- eller veduttag av lövved liksom åtgärder som medför betydande markpåverkan skall inte utföras.
- Granbestånd ska ej förekomma i någon större omfattning inom Natura 2000-området.
- Ingen tillförsel av näringsämnen (t ex gödning, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) får ske.
- Skogen ska utvecklas utan större ingrepp. Naturvårdsåtgärder såsom borttagande av granföryngring och försiktigt friställande av äldre värdefulla träd kan dock ske liksom veteranisering av träd för att påskynda andelen död ved.
- Skogarnas betydelse för naturupplevelser och friluftsliv ska tas till vara.

Triviallövskogen (9080, 91E0/9750)

- I triviallövskogen ska död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier sparas och inte forslas bort från området. Död ved ska förutom i skogshabitat även finnas kontinuerligt i och i anslutning till bäckmiljön.
- I triviallövskogen ska det finnas träd i olika åldersskikt och generationer.
- I triviallövskogen ska den interna dynamiken i huvudsak få utvecklas fritt. Naturvårdsanpassad skötsel i lövsumpskogen (9080) får dock ske.
- I lövsumpskogen (9080) är trädskiktets krontäckningsgrad normalt 50 – 100 %, där ask/klibbal/triviallöv utgör minst 50 % av grundytan.
- I svämlövskogen (91E0/9750) ska partier med klibbal och ask ska få utvecklas fritt.
- I triviallövskogen ska träd med socklar bevaras.
- Lövsumpskog (9080) och svämlövskog (91E9/9750) är särskilt känsliga för ändringar i grundvattennivå samt ändring av grundvattnets kemiska egenskaper och temperatur.
- I triviallövskogen skall hydrologin vara ostörd, och skogshabitaten ska översvämmas regelbundet. För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn hydrologiska regimen i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna specifik flödesenergi, volymsavvikelse, flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).
- I triviallövskogen ska den långsiktiga förekomsten av habitat säkerställas genom en hög grundvattennivå med god vattenkvalitet, utan tillförsel av näringsämnen. Markavvattning ska inte påverka hydrologin i svämlövskogen.

Typiska arter för naturtyperna

Vattendraget (3260)

- I naturtypen Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260) skall det finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. De typiska arterna bäcknejonöga, elritsa och öring har påträffats inom naturtypen.

Betesmarker (6410, 6430, 9070)

- I naturtypen Fuktängar med blåtåtel och starr (6410) skall det finnas minst 1 typisk eller karaktäristisk art i genomsnitt per provyta. Den typiska arten gökblomster samt den karaktäristiska arten hundstarr har påträffats inom naturtypen.
- I naturtypen Högörtängar (6430) skall det finnas minst 1 typisk art i genomsnitt per provyta. De typiska arterna sumpmåra och gökblomster har påträffats inom naturtypen.
- I naturtypen Trädklädd betesmark (9070) skall det finnas minst 1 karaktäristisk art i genomsnitt per provyta. Den karaktäristiska arten teveronika har påträffats inom naturtypen.

Rikkärret (7230)

- I naturtypen Rikkärr (7230) skall det finnas minst 4 typiska arter i genomsnitt per provyta. De typiska arterna ärtstarr, näbbstarr, tätört, källmossa och bandpraktmossa har påträffats inom naturtypen.

Ädellövskogen (9110, 9130, 9160)

- I naturtypen Bokskog av fryle-typ (9110) skall det finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. De typiska arterna fällmossa, späd frullania, klippfrullania, trubbfjädermossa, guldlockmossa, platt fjädermossa, grov fjädermossa, trädporrella, krushättemossa, rosa lundlav, bokkantlav, stor knopplav, mussellav, stiftklotterlav, olivklotterlav, bokvårtlav och havstulpanlav har påträffats inom naturtypen.
- I naturtypen Bokskog av *Asperulo-Fagentum*-typ (9130) skall det finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. De typiska arterna gulplister, lundslok, klippfrullania, trubbfjädermossa, platt fjädermossa, bokfjädermossa, krushättemossa, stiftklotterlav, bokvårtlav och havstulpanlav har påträffats inom naturtypen.
- I naturtypen Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160) skall det finnas minst 1 typisk art i genomsnitt per provyta. De typiska arterna gulplister och krushättemossa har påträffats inom naturtypen.

Triviallövskogen (9080, 91E0/9750)

- I naturtypen Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) skall det finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. De typiska arterna missne, bäckbräsmå, rankstarr, skärmstarr, gullpudra, dvärghäxört, kärrfibbla, springkorn, strutbräken, källgräsmossa, skuggmossa, trubbfjädermossa, mörk husmossa, bandpraktmossa, alsidenmossa, dunmossa, stjärtmes, mindre hackspett, mindre flugsnappare och entita har påträffats inom naturtypen.

- I naturtypen Alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0 eller 9750) skall det finnas minst 1 typisk art i genomsnitt per provyta. De typiska arterna springkorn, lundvårlök, majbräken, strutbräken, källgräsmossa, trubbfjädermossa, mörk husmossa, blåmossa, bandpraktmossa, bågpraktmossa, alsidenmossa, skogshakmossa, dunmossa, stjärtmes och mindre hackspett har påträffats inom naturtypen.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)

Vattendraget som rinner genom Natura 2000-området Klövbäcken heter Klövbäcken och är ett ca. 14 km långt biflöde till Rönne å, inom Rönne ås huvudavrinningsområde. Klövbäcken har sin upprinnelse på Tranerödmossen, på Söderåsens norra del, och rinner i nordlig riktning för att slutligen mynna i Rönne å i höjd med Sönnarslöv. Klövbäcken är en ytvattenförekomst (MS_CD: WA70766331, VISS EU_CD: SE622008-133273). Från Söderåsen, där vattendraget är delvis kanaliserat, rinner Klövbäcken genom en markant sprickdal med hög grad av naturlighet och flera anslutande biflöden. I sprickdalen är Klövbäcken försiktigt rensad på långa sträckor, men även kraftigt rensad eller rätad på enstaka korta sträckor. Nedströms sprickdalen passerar bäcken ett jordbrukslandskap med en betydande fysisk påverkan. Klövbäcken präglas av ett relativt litet vattenflöde som varierar mycket med nederbörden över omgivande slättområden på åsen. Det är dock ovanligt med torra perioder även under sommaren. Klövbäcken har fragmenterats av vandringshinder i form av dämmen, som återfinns i den norra respektive södra delen av sprickdalen (vid byn Klövahallar respektive vid Klövamölla). Tillrinningsområdet, med en total areal på cirka 47 km², domineras av skogsmark (59%) och jordbruksmark (31%). Bäckens närområde domineras dock av skogsmark (ca. 72%) och betesmark (ca. 24%), med inslag av åkermark (ca. 3,5%) och bebyggelse (ca. 0,5%).

Uppe på Söderåsen rinner Klövbäcken längs Natura 2000-området västra gräns. Inom sprickdalen norr om Klövamölla rinner emellertid Klövbäcken genom Natura 2000-områdets nordöstra del (för att sedan utgöra gräns till angränsande Natura 2000-område benämnt Klövbäcken SE0430104). Inom denna del av Natura 2000-området är Klövbäcken utpekad som naturtyp Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260), med total areal på 0,31 hektar. Klövbäcken rinner här genom en markant sprickdal med hög grad av naturlighet. Inom sprickdalen är Klövbäcken försiktigt rensad på långa sträckor, men dessutom kraftigt rensad eller rätad på enstaka kortare sträckor. Konstruktioner i form av stenvägar leder även till att bäckens kontakt med svämplan har försämrats på vissa sträckor. Vattendraget är ömsom strömmande genom block och stenar med en hög grad av inneslutning, och ömsom lugnflytande genom finare sediment med bredare svämplan med sumpskog. De för naturtypen typiska arterna bäcknejonöga, elritsa och öring har påträffats i Natura 2000-området, liksom de karaktäristiska arterna hårslinga, stor näckmossa och bäckradula. Därutöver har arterna ål, forsärla och

strömstare påträffats i eller i anslutning till bäcken inom Natura 2000-området. I Klövbäcken nedströms Natura 2000-området, och vandringshindret vid byn Klövahallar, förekommer även flodnejonöga och Natura 2000-arten lax.

Inom Natura 2000-områdets gränser finns inga vandringshinder i Klövbäcken. Däremot finns två vandringshinder i Klövbäcken i nära anslutning till Natura 2000-området, vilka i dagsläget påverkar konnektiviteten i vattenförekomsten och därmed arterna inom naturtypen. Vid byn Klövahallar (strax norr om Natura 2000-området) finns ett definitivt vandringshinder i form av ett kraftverksdämme, och vid Klövamölla (mellan Natura 2000-områdets norra och mellersta del) återfinns ett definitivt vandringshinder i form av ett äldre kvarndämme. Vid dessa konstruerade vandringshinder har det emellertid sannolikt funnits naturliga vandringshinder (troligen branta forsar eller fall) innan människan påverkade platserna, vilket innebär att alla vattenlevande djur i Klövbäcken inte har kunnat passera dessa platser naturligt. Det kan i dagsläget inte uteslutas att ål och starksimmande fiskarter, som lax och havsöring, har kunnat passera uppströms innan människan påverkade dessa platser, men det krävs en mer ingående undersökning av platserna för att slutgiltigt slå fast vilka arter som naturligt kunnat passera de naturliga vandringshinder som ursprungligen fanns vid Klövahallar och Klövamölla. En sådan undersökning skulle avgöra om Klövbäcken i Natura 2000-området har potential att hysa Natura 2000-arten lax (1106), och i förlängningen även den starkt hotade Natura 2000-arten flodpärlmussla (1029) vars larvstadier (så kallade glochidier) använder lax och öring som värdfiskar och som vektorer för spridning. Lax finns nämligen i Klövbäcken nedströms det definitiva vandringshindret vid byn Klövahallar, men kan inte passera kraftverksdämmet. Flodpärlmussla har förvisso inte påträffats i Klövbäcken, och det saknas kunskap om ifall arten har funnits i Klövbäcken historiskt. Dock förekommer flodpärlmussla i dagsläget i andra delar av Rönne ås vattensystem, framförallt i flera biflöden som tillrinner norrifrån till Rönne å. I Rönneåns huvudfåra finns endast historiska uppgifter om förekomst på sträckan mellan Snällerödsåns och Klingstorpabäckens utflöden.

Vattenflödet i Klövbäcken inom sprickdalgången regleras periodvis vid Klövamölla där en dammspegel formas uppströms vägen vid kvarnen under perioder med högre flöden.

Bedömningen för ytvattenförekomsten Klövbäcken, vilken passerar Natura 2000-området, har baserats på den biologiska kvalitetsfaktorn *fisk* som är expertbedömd till måttlig status på grund av att vattenförekomsten är fragmenterad och kanaliserad, vilket begränsar förutsättningarna för fisksamhället. Bedömningen stöds av de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna: *konnektivitet i vattendrag* bedöms till otillfredsställande (baserat på parametern *konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag*) eftersom vattenförekomsten fragmenteras av vandringshinder; *hydrologisk regim i vattendrag* bedöms till otillfredsställande (baserat på parametern *specifik flödesenergi i vattendrag*) eftersom vattenförekomsten är påverkad av mänskliga verksamheter såsom rätning och rensning; *morfologiskt tillstånd i vattendrag* bedöms till måttligt (baserat på en sammanvägning av samtliga underliggande parametrar) på grund av att vattenförekomsten är påverkad av

mänskliga verksamheter såsom rätning och rensning. Gällande miljö kvalitetsnorm (MKN) är *god ekologisk status* och *god kemisk ytvattenstatus* (beslutad 2017). Undantag görs dock för bromerade difenyletrar samt för kvicksilver och kvicksilverföreningar.

Naturtypen Mindre vattendrag (3260) fanns inte utpekad i bevarandeplanen från 2005, och inte heller i den förenklade revidering från 2010. I bevarandeplanen från 2018 fanns dock vattendraget utpekad som naturtyp Mindre vattendrag (3260).

Naturtypen bedöms ha icke fullgod bevarandestatus eftersom ytvattenförekomsten inte uppnår god ekologisk status (se stycke ovan för detaljer).

Fuktängar med blååtäl och starr (6410)

En liten yta strax söder om Klövamölla är välhävdad genom slåtter och här utgörs vegetationen av en fuktäng med blååtäl eller starr (6410). Hundstarr, rörflen och vecketåg är vanligast och växer här tillsammans med kärrsilja, flaskstarr, gökblomster, brunört och vatten- eller kransmynta.

Naturtypen har fullgod bevarandestatus.

Högörtängar (6430)

Naturtypen utgörs av tre mindre delområden i Natura 2000-områdets södra del. De utgör en total area av 1,1 ha. I det mellersta området har det dokumenterats förekomst av slåttergubbe och loppstarr.

Naturtypen har icke fullgod bevarandestatus på grund av brist på hävd.

Rikkärr (7230)

Rikkärret som är ett medelrikkärr ligger i en stenbunden naturbetesmark som är frisk till fuktig och har höga floravärden. I våtmarksområdet runt rikkärret finns sumpskog och fuktäng. Själva rikkärret är sluttande och ligger utmed ett litet bäckdrag. Rikkärret är inte speciellt artrikt men har förutsättningar för utveckling av floran. De rikkärtsarter som finns i kärret är näbbstarr, ängsvädd, kärrsälting, källarv, knoppvitmossa och källmossa. Källmossa indikerar att det finns källpåverkan i kärret. Rikkärret betas av hästar och får och har en god hävd.

Naturtypen har fullgod bevarandestatus.

Trädklädd betesmark (9070)

Naturtypen utgörs av tre områden och har en total areal av 3,5 ha. Bok, ek och björk är de dominerande trädslagen. De två nordligaste delområdena har en medelålder på 76–125 år och är tre-flerskiktade. I det mellersta delområdet finns det måttligt (5–15 m³/ha) med död ved, vilken utgörs av ädellövträd med grova döda delar, grov död ved och torrakor/torrstubbar. I samma delområde saknas grova träd, men gamla träd är tämligen

allmänna (2–10/ha). Det finns också tydliga spår av sentida skogsbruk samt tecken som visar på svag-måttlig påverkan från äldre kontinuerligt skogsbruk på platsen under en längre tid samt tydlig påverkan från tidigare hävd. Vidkroniga, spärrgreniga träd förekommer i de två nordligaste delområdena.

Naturtypen har fullgod bevarandestatus.

Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)

Naturtypen utgörs av åtta delområden. Flera av delområdena är tvåskiktade med en medelålder på 51–75 år. Mängden död ved varierar mellan delområdena, från lite (<5 m³/ha) till rikligt (15–40 m³/ha), och utgörs bl.a. av grov död ved och torrakor/torrstubbar. Överlag är antalet grova respektive gamla träd enstaka (2/ha) respektive tämligen allmänna (2–10/ha). I tre av de sydligt belägna delområdena finns spår efter svag-måttlig påverkan av sentida skogsbruk. På några platser finns tecken som visar på svag-måttlig påverkan från äldre kontinuerligt skogsbruk på platsen under en längre tid.

I lövsumpskogen växer förutom klibbal även ask och glasbjörk i trädskiktet här och var. Ofta är buskskiktet välutvecklat med arter som hassel, hägg, brakved och skogslönn samt på några platser benved och skogstry. Fältskiktet utgörs av olika högörtssamhällen. I fuktiga partier växer älgört, humleblomster, nejlikrot, kärrfibbla, kärtistel, bäckbräsma, kärrviol, springkorn, revsmörblomma, kirskaal, strätta, stinksyska, hallon och brännässla. I riktigt blöta partier växer vattenmåra, kärrsilja, bäckveronika, strandklo, sumpförgätmigej och vattenmynta. Ormbunkar utgör ofta ett dominerande inslag med arter som majbräken, strutbräken, lund- och skogsbräken. Tuvbildande gräs och halvgräs är vanliga, såsom skärmstarr, bunkestarr, rankstarr, tuvtåtel och veketåg. Beståndsbildande gräs såsom mannagräs och grenrör förekommer också. I bottenskiktet finner man vågig praktmossa, bandpraktmossa, skuggstjärnmossa, palmossa och olika gräsmossor. I de fuktigare partierna växer spärrvitmossa och granvitmossa. Sumptypen av alskog kännetecknas av långsam rörelse av grundvatten vilket på flera håll leder till alsockelbildning. Typen är vanligast där Klövbäcken breder ut sig över större ytor samt i vissa områden uppe på platån, t.ex. väster om Klövamölla. På alsocklarna finns en vegetation som kräver torrare förhållanden än vad alskogen i övrigt kan erbjuda. Här växer bland annat blåbär, harsyra, stenmåra, hultbräken och lundbräken ihop med mossor som olika sidenmossor, skuggstjärnmossa och kvastmossa.

Naturtypen har fullgod bevarandestatus.

Boskog av fryle-typ (9110)

Tretton delområden utgör naturtypen boskog av fryle-typ i Natura 2000-området Klövbäcken. Naturtypen är den mest utbredda i området. Bok bildar för det mesta ett högstammigt tätt trädskikt med en medelålder, i flertalet delområden, på 76–125 år. Ofta är skogen tre-flerskiktad. Mängden död ved varierar från lite (<5 m³/ha) till rikligt (15–

40 m³/ha) och utgörs av grov död ved, ädellövträd med grova döda delar och torrakor/torrstubbar. Över stora ytor är det rimligt att anta att det är den första bokgenerationen efter den tid då Söderåsen var som mest öppen, det vill säga på 1860-talet. Skogen har under sin uppväxt påverkats av skogsbruk och i vissa områden även av bete. Bokarna är på vissa platser vida och flerstammiga vilket tyder på att de här utvecklats under ljusöppna förhållanden. Boken föryngrar sig relativt väl men det är stor variation i buskskiktet i bokskogen. Ibland är krontaket mycket tätt och då finns varken busk- eller fältskikt och ingen bokföryngring. I partier med visst ljusinsläpp finns ofta ett buskskikt av bok tillsammans med till exempel ek och rönn. Fältskiktet är oftast mycket glest och kan på vissa ställen saknas helt. Vitsippan får sin chans på våren innan boken slagit ut. Senare är ljuset mycket begränsat och bara några arter kan klara av detta. Kruståtel är vanligast men även pillerstarr, vårfryle och skogsstjärna förekommer. I ljusare lägen tillkommer ekorrbär och liljekonvalj. Om marken är något fuktig finns det ofta hallon och harsyra. I bokskogen är det vanligt att det finns spridda exemplar eller partier med skogsek, bergesk eller vårtbjörk. Här kommer det ner mer ljus till marken och då tillkommer arter som blåbär och ängskovall. Bokförnan är ofta heltäckande på marken, men på stenar, vid stubbar och där löven har blåst bort växer mossor och lavar som cypressfläta, kvastmossa, skogsbjörnmossa samt olika skorplavar. Typiska arter som har dokumenterats är bl.a. bokvårtlav, guldockmossa, klippfrullania, platt fjädermossa, och stiftklotterlav.

Bokskog av fryle-typ dominerar även i Klövabäckens sluttningar. I riktigt branta partier är en del av träden säkerligen betydligt äldre än i planare områden. Det har antagligen varit svårt att bedriva någon form av skogsbruk eller låta djur beta dessa områden. Bitvis ger ravinskogarna ett naturskogsartat intryck med gott om grova krokiga träd, lågor, högstubbar och torrträd. Fältskiktet i ravinskogarna varierar beroende på ljus- och vattentillgång. Generellt är det fuktigare ju längre ner mot bäcken man kommer. Ofta är skogen tät och fältskiktslös i övre delen. Längre ner i sluttningen dominerar ofta piprör och skogen påminner ibland om rikare naturtyper.

Några delområden med naturtypen har icke fullgod bevarandestatus pga. liten mängd död ved och avsaknad av grova träd, men den övergripande statusen för naturtypen är fullgod.

Bokskog av Asperulo-Fagentum-typ (9130)

Naturtypen förekommer på spridda ytor i branternas nedre del samt på plan mark i dalbotten, ofta som ett långsträckt stråk mellan den fattiga ravinbokskogen och den rika alsbogen längs bäcken. Gulplister och harsyra är vanliga i fältskiktet och sydlundarv är relativt vanlig. En mindre vanlig art som har ett starkt fäste i Klövabäckens sprickdalgång är springkorn, som finns i lågörtsbokskogen men även i alsbogen och dessutom kan hittas i små exemplar en bit upp i rasbranterna. En botaniskt rik variant av bokskogen förekommer i de sluttningar där diabas går i dagen. Lundberg (1983) nämner en våraspekt som är speciell genom att blåsippa dominerar totalt. Senare på säsongen kan man här, bland piprör, hitta krävande arter som häckvicker, skogsvicker, sötvedel, stor blåklocka, lundslok och vispstarr. Nästrot har setts i enstaka exemplar så sent som 2010.

Det stora delområdet är tvåskiktat och har en medelålder på 76–125 år. Mängden död ved är liten ($<5 \text{ m}^3/\text{ha}$) och utgörs av grov död ved och torrakor/torrstubbar. Det finns enstaka ($<2/\text{ha}$) gamla träd och enstaka ($<2/\text{ha}$) grova träd. Det finns tydlig påverkan av sentida skogsbruk och det finns tecken som visar på svag-måttlig påverkan från äldre kontinuerligt skogsbruk på platsen under en längre tid. Dokumenterade arter är skrifflav och västlig hakmossa.

Det nordligaste delområdet är tre till flerskiktat och har en medelålder på 51–75 år. Mängden död ved är riklig ($15\text{--}40 \text{ m}^3/\text{ha}$) och utgörs av grov död ved och torrakor/torrstubbar. Gamla träd och grova träd är båda tämligen allmänna ($2\text{--}10/\text{ha}$). Spår efter skogsbruk saknas. Dokumenterade arter är bokfjädermossa, guldlockmossa, havstulpanlav, mörk husmossa, platt fjädermossa, skuggmossa, trubbfjädermossa och ärgmossa.

Det långsmala delområdet i söder är tre-flerskiktat och har en medelålder på 76–125 år. Mängden död ved är riklig ($15\text{--}40 \text{ m}^3/\text{ha}$) och utgörs av grov död ved, torrakor/torrstubbar och ädellövträd med grova döda delar. Spår efter skogsbruk saknas. Dokumenterade arter är olivklotterlav, skrifflav och trubbfjädermossa.

Flera delområden av naturtypen har fullgod bevarandestatus men den övergripande statusen för naturtypen är icke fullgod till följd av en låg andel död ved och för få grova och äldre träd.

Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160)

Naturtypen är uppdelad på två områden. Det norra området är tvåskiktat och har en medelålder på 76–125 år. Det finns måttligt ($5\text{--}15 \text{ m}^3/\text{ha}$) med död ved. Grova träd saknas och det finns enstaka ($<2/\text{ha}$) gamla träd. Det södra området är tvåskiktat och har en medelålder på 51–75 år. Mängden död ved är liten ($<5 \text{ m}^3/\text{ha}$) och utgörs av ädellövträd med grova döda grenar. Det finns enstaka ($<2/\text{ha}$) grova träd och enstaka ($<2/\text{ha}$) gamla träd. Det förekommer vidkroniga ekar. I båda områdena finns det finns svag-måttlig påverkan av sentida skogsbruk samt tecken som visar på svag-måttlig påverkan från äldre kontinuerligt skogsbruk på platsen under en längre tid. I det södra området finns tydlig påverkan från tidigare hävd. Arter som har dokumenterats i det norra området är gulplister och krushättemossa. Arter som har dokumenterats i det södra området är blåbär, gulplister och harsyra. I båda områdena utgör ek dominerande trädslag men det finns inslag av bok, rönn, asp, ask och al.

Ett delområde har icke fullgod bevarandestatus pga. brist på död ved, men den övergripande statusen för naturtypen är fullgod.

Alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0, 9750)

Den alluviala lövskogen växer som en smal kant längs hela Klövbäcken. Förutom klibbal finns ett varierat inslag av ek, ask, bok, glasbjörk och rönn i trädskiktet. Hägg, skogslönn,

hassel och ask ingår i buskskiktet. I denna kantskog växer på våren främst vitsippa med fläckvis inblandning av vårlök, lundvårlök och gullpudra samt i blöta partier kabbleka. På försommaren blommar skogsviol tillsammans med skogsveronika samt enstaka exemplar av gulsippa, skogsbräsma och lundbräsma. Senare på säsongen kan man se ungefär samma högrötsvegetation som i sumpalskogen. Arter som tillkommer är bland annat aklejruta och skogssäv samt bredbladiga gräs som långsvingel, lundelm och hässlebrodd. I denna miljö sågs på flera platser gräset storgröe som är mycket ovanlig i Skåne (Lundberg 1983). Bottenskiktet i klibbalstrandskogen utgörs av mossor som cypressfläta, skuggstjärnmossa, skogsbjörnmossa och bäckrundmossa.

Det sydliga delområdet är tvåskiktat och har en medelålder på 51–75 år. Mängden död ved är riklig (15–40 m³/ha) och utgörs av torrakor/torrstubbar. Det finns enstaka (<2/ha) grova träd och enstaka (<2/ha) gamla träd. Det finns tecken som visar på svag-måttlig påverkan från äldre kontinuerligt skogsbruk på platsen under en längre tid. Skärmstarr har dokumenterats.

Det stora långsmala delområdet tre-flerskiktat och har en medelålder på 76–125 år. Mängden död ved är riklig (15–40 m³/ha) och utgörs av grov död ved och torrakor/torrstubbar. Det finns enstaka (<2/ha) grova träd och allmänt-rikligt (>10/ha) med gamla träd. Dokumenterade arter är alsidenmossa, krushättemossa, källgräsmossa, platt fjädermossa, strutbräken, stubbspretmossa, trubbfjädermossa, långfliksmossa och vågig sidenmossa.

Det lilla delområdet strax söder om det stora långsmala området är tvåskiktat och har en medelålder på 51–75 år. Det finns en mindre mängd (<5 m³/ha) död ved. Det finns enstaka (<2/ha) grova träd och enstaka (<2/ha) gamla träd. Dokumenterade arter är kärnfibbla, majbräken, skärmstarr och springkorn. Det finns träd med socklar i samtliga delområden.

Ett delområde av naturtypen har icke fullgod bevarandestatus till följd av en låg andel död ved, men den övergripande statusen för naturtypen är fullgod.

Icke naturtyper

Lövsumpskog (lövskog på blöt mark, 909) utvecklas mot Lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080)

Lövsumpskogen (lövskog på blöt mark, 909) som utvecklas mot Lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080) utgörs av två delområden. Den sammanlagda arealen är 0,25 ha.

Lövsumpskog (lövskog på blöt mark, 909) utvecklas mot Alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0,9750)

Lövsumpskogen (lövskog på blöt mark, 909) som utvecklas mot alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0,9750) utgörs av ett område med en areal av 0,17 ha.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan redovisas exempel på åtgärder som riskerar att påverka utpekade naturvärden negativt. För att inte skada Natura 2000-områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller skogsbruksåtgärder ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

Observera att dessa hot ej är föreskrifter som t.ex. för naturreservat utan är tänkt att användas som ett verktyg vid tillståndsprövning samt för att påvisa vad som påverkar Natura 2000-området. OBS hoten är oftast reglerade i föreskrifterna för beslutet om naturreservat.

De största hoten för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

Limniska miljöer

- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvalitén genom t.ex. utsläpp av föroreningar och gifter i vattendrag, försurning eller eutrofiering. Rensning, dikning, muddring eller breddning av vattendragen i området.
- Avfall och avlopp från hushåll, faciliteter och campingboende, t.ex. husbilar eller husvagnar, inom och utanför området.
- Vattenuttag under perioder med lågvattenflöde innebär risk för uttorkning, förhöjda vattentemperaturer och syrgasbrist.
- Införande av signalkräftor eller främmande fisk som inte förekommer naturligt i de akvatiska miljöerna.
- Utfiskning av fiskbeståndet.
- Om avmaskningsmedel används på betesdjuren så bör de betesmarker som ligger nära ån ej användas förrän tidigast 14 dagar efter avmaskning. Avmaskningsmedlen bryts inte ner helt utan följer med spillningen ut och kan dels vara giftiga för alla dynglevande insekter, dels är de mycket giftiga för fiskar och andra vattenlevande organismer. När det ligger nära Natura 2000-områden med vatten är det extra viktigt med ett par veckors karens.

- Tillförsel av främmande giftiga eller reproduktionsstörande ämnen såsom tungmetaller och hormoner.
- Exploatering av vattendragens stränder. Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Vattenreglering och vandringshinder i vattendragen. För hård reglering har en negativ påverkan på populationerna av öring och stensimpa, och är ett hinder för deras möjlighet att sprida sig.
- Nedfall av luftföroreningar och användning av bekämpningsmedel och kemikalier inom området och i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Av människan skapade hinder i vattendragen, både i området och i omkringliggande områden.

Terrestra miljöer

- Gödsling eller annan tillförsel av näringsämnen (t.ex. gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) från annan källa än från betande djur som skadar mark och vegetation. Tillskottsutfodring av betesdjur ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran. Betesmarkerna får inte sambetas med gödslade marker och tillskottsutfodring av betesdjur får endast ske i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och installning.
- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet (bland annat torvtäkt), i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Användning av avmaskningsmedel med samma miljöpåverkan som avermectin är negativt för den dynglevande insektsfaunan och bör undvikas i så stor utsträckning som möjligt. Avmaskningsmedel bör inte användas utom när det sker på veterinärens inrådan.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning, planteringar, dikesrensning eller dämningar. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvaliteten genom t.ex. utsläpp av föroreningar i vattendrag, försurning eller eutrofiering. Utdikning, dränering och andra ingrepp ändrar de hydrologiska förhållandena och leder till uttorkning av naturtyper. Naturtyperna kan påverkas negativt även av perifera dikningsföretag, ledningsgrävningar och vägdragningar om de leder till sänkt grundvattennivå eller ändrad hydrologi på lokalerna.

- Plockning eller annan exploatering av den rödlistade floran i området.
- Terrängkörning.
- Spridning av invasiva arter.
- Igenväxning av sly och ett alltför tätt träd- och buskskikt.
- Nedfall av luftföroreningar och luftburet kväve. Luftföroreningar kan bl.a. skada områdets lavflora.
- Förtätning av skogen.
- Plantering av ny skog och återplantering av skog i objektet och i omkringliggande områden.
- För svag eller utebliven hävd, som leder till att naturtyperna växer igen, samt skuggning av värdefulla träd, som gör att hålträdens och de grova trädens livslängd minskar, leder till kontinuitetsbrott.
- För intensiv hävd som skadar vegetationen. För hårt bete i betesmarkerna som förhindrar att föryngring av ersättningssträd sker.
- Brist på föryngring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden i skogen.
- Produktionsinriktat skogsbruk i, och ofta även i anslutning till ett objekt. Skogsbruket leder till att värdefulla element och strukturer försvinner, samt även leda till uttorkning genom ändrade markförhållanden och hydrologi. Det innebär i sin tur att många arter knutna till naturtypen, har svårt att överleva. Slutavverkningar innebär också en fragmentering av naturtypen.
- Avverkning av värdefulla träd (ex. grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd) inom området eller i omkringliggande områden. Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Brist på naturliga störningar i skogen.

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27–29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Vid genomförandet av art- och habitatdirektivet utgår man från att alla verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna krävs inte ett sådant tillstånd för verksamheter som påbörjats före 1 juli 2001 under förutsättning att de vid denna tidpunkt hade tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken (eller motsvarande äldre bestämmelser). De tillståndsgivna verksamheterna skyddas av rättskraften i tillståndet. Syftet med övergångsbestämmelserna var inte att undanta tillståndskravet för framtida förändringar av befintliga verksamheter utan man ville undvika en obligatorisk omprövning av samtliga verksamheter som bedrevs 1 juli 2001. Vid ändringar av verksamheter och vid nyanläggning aktualiseras dock tillståndsplikten.

På grund av att fornlämningar finns i området måste alla åtgärder som skulle kunna ha en inverkan på dessa först samrådas med kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne. Det är också kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne som avgör om en åtgärd bedöms påverka eller inte påverka en fornlämning. Exempel är åtgärder så som slyuppdragning eller markberedning.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken.

Skydd och reglering

Natura 2000-området Klövbäcken är skyddat som naturreservat (Klöva hallar) sedan 2012. Området är även av riksintresse för naturvård (N48) och friluftsliv (FM 05) samt utpekats som nationellt värdefullt vatten för naturvården (M 2130) och som nationellt särskilt värdefullt vatten för fisket (M FiV 33).

Man får inte vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi eller markyta såsom att borra, spränga, gräva, plöja, schakta, fylla ut eller dika, man får inte avverka levande eller döda träd eller buskar och/eller bortföra ved, man får inte använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, eller tillföra växtnäringsämnen, kalk eller jordförbättringsmedel, man får inte bortföra ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd eller buskar, man får inte inplantera för området främmande växt- eller djurarter, m.m.

Länsstyrelsen anser att de nödvändiga bevarandeåtgärderna är reglerade.

Prioriterade bevarandeåtgärder

Området med lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) lämnas i huvudsak orört men barrträd ska avlägsnas om deras grundyta överstiger 10 % av beståndet. Rikkärret (7230) ska hävdas med häst, får eller nöt. För att skapa variation i likåldriga bokbestånd kan luckor i yngre skikt skapas där det är lämpligt. Generellt gäller det att all död ved sparas, även död ved som hamnar i vatten lämnas kvar på plats, i undantagsfall kan träd som blockerar vattenflödet kapas och föras åt sidan.

För att uppnå god ekologisk status i vattendraget (3260), vilket är en förutsättning för fullgod bevarandestatus, behöver följande genomföras utanför Natura 2000-området:

- Återställa fria vandringsvägar vid konstruerade vandringshinder i vattenförekomsten, vid byn Klövahallar respektive Klövamölla, i enlighet med gällande miljö kvalitetsnorm.

För att uppnå fullgod bevarandestatus för vattendraget behöver även följande genomföras inom Natura 2000-området:

- Återställa vattendragets naturliga strukturer, funktioner och processer på sträckor som påverkats av rätning eller rensning samt där stenmurar försämrat vattendragets kontakt med de omgivande svämplanen.

Se skötselplanen för Klöva hallar för detaljer.

Restaureringsåtgärder

- Vattendragssträckor som har rensats på block och sten återställs genom att bortrensade block och stenar återförs till vattendragsfåran.
- På sträckor där vattendragets kontakt med de omgivande svämplanen har försämrats av stenmurar återställs sidleds konnektivitet, exempelvis genom att om möjligt (och i samråd med kulturmiljö) öppna stenmurarna på lämpliga platser.
- Se skötselplan för ytterligare restaureringsåtgärder.

Löpande skötsel

- Bevakning på invasiva främmande arter och agera om de etablerar sig. Risken för spridning av invasiva främmande arter kommer vidare att beaktas i samband med eventuellt åtgärdande av vandringshinder i vattendraget.
- Se skötselplan för ytterligare löpande skötsel.

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Referenser

- SLU ArtDatabanken 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU, Uppsala.
- Artdatabankens Artfaktblad (1992–2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Caldiz, M. 2012. *Skötselplan för naturreservatet Klöva hallar, i Klippan, Åstorp och Svalövs kommuner, Skåne län*. Länsstyrelsen Skåne.
- Johansson, A. 2005. *Bevarandeplan för Natura 2000-område Klövbäcken*. Länsstyrelsen Skåne.
- Lundberg, C. 1983. *Klövbäcken - en naturinventering*. Manuskript (finns på Lst Malmö).
- Länsstyrelsen, Bager, H och Persson A., 2009:41, *Skånes rikkärr*. 2009.
- Löfroth M. (ed.) 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- SGU:s vägledning: <http://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/grundvatten-i-planeringen/grundvattenberoende-ekosystem/>
- Skogsstyrelsen, *Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsen. 2000.

Skogsvårdsstyrelsen 1995-11-08. Nyckelbiotopsinventeringen.

Sveriges geologiska undersökning. 2016. Bilaga. Vägledningsmaterial över vilka Natura 2000-naturtyper som är känsliga för grundvattenpåverkan. SGU.

VISS (VattenInformationsSystem Sverige): <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000
2. Naturtypskoder för kartan
3. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
4. Rödlistade och hotade arter
5. Fördjupad beskrivning av bevarandemålens målindikatorer

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne

Planförfattare: Anders Johansson

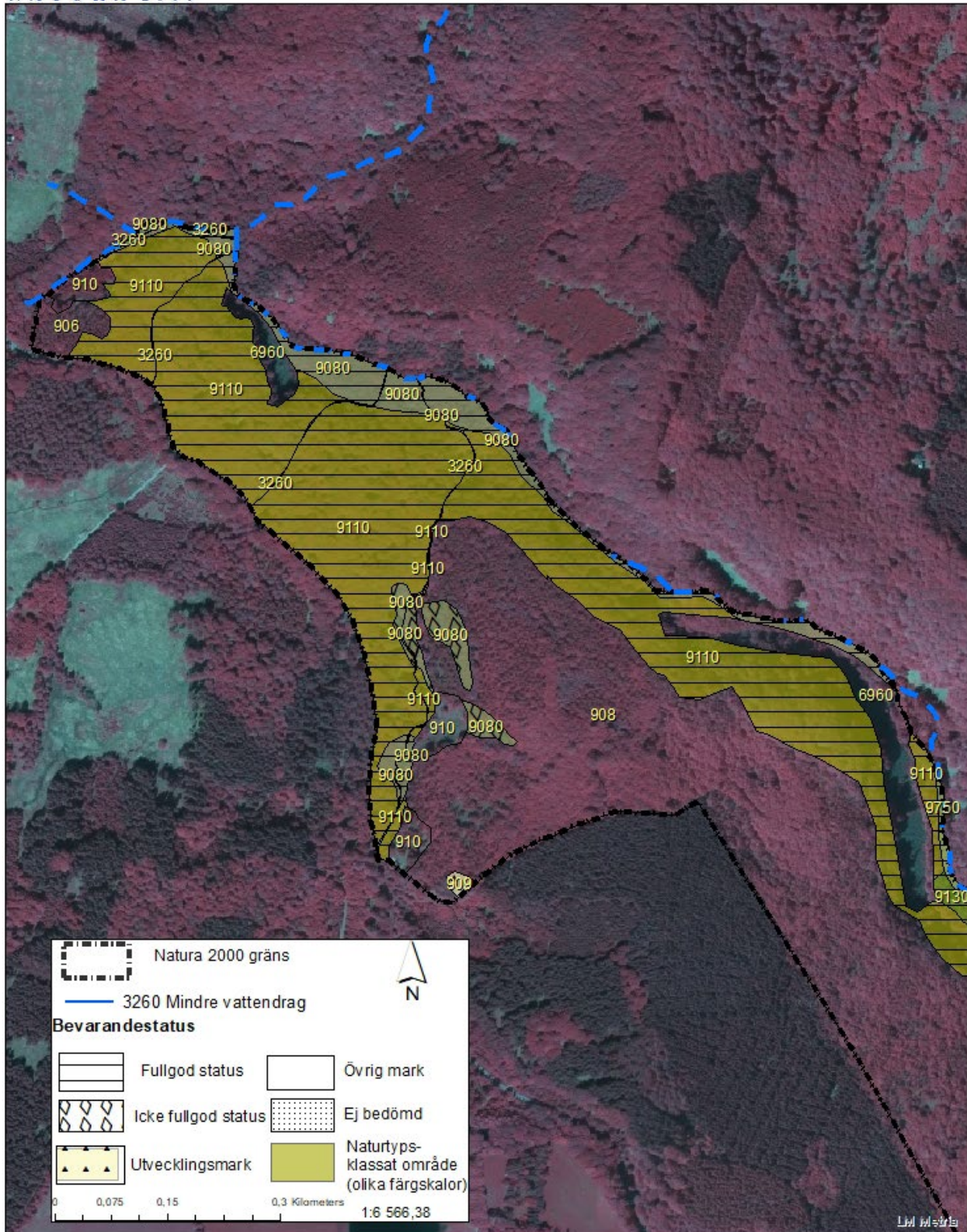
Senast reviderad 2021-05-31 av Kim Berndt

Bilaga 1. Natura 2000-området Klövabäcken, SE0430104 med naturtyper.

Karta 1

Förteckning över naturtypskoder återfinns i bilaga 2.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Klövabäcken (SCI), SE0430104

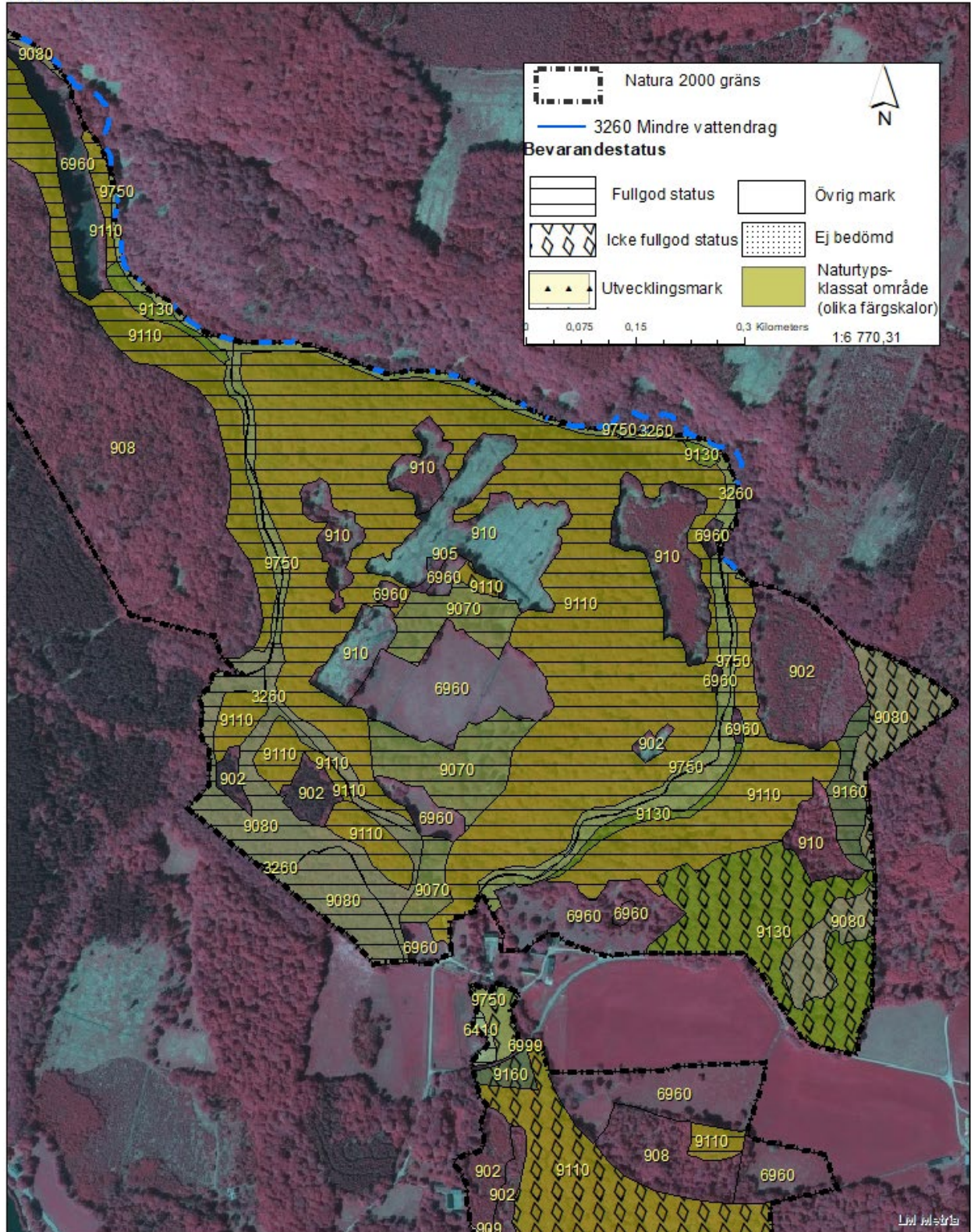
Länsstyrelsen Skåne

Bilaga 1. Natura 2000-området Klövabäcken, SE0430104 med naturtyper.

Karta 2

Förteckning över naturtypskoder återfinns i bilaga 2.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Klövabäcken (SCI), SE0430104

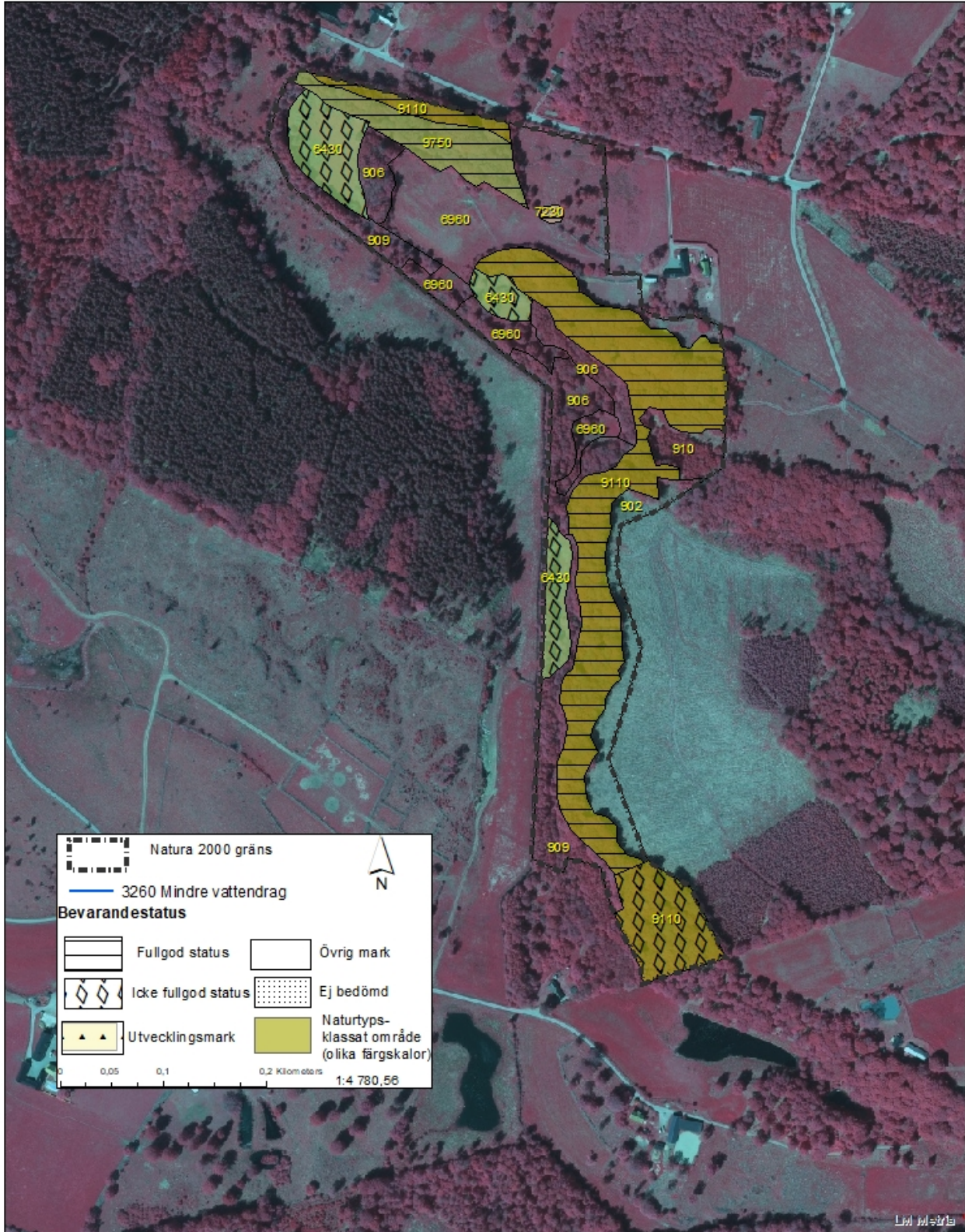
Länsstyrelsen Skåne

Bilaga 1. Natura 2000-området Klövbäcken, SE0430104 med naturtyper

Förteckning över naturtypskoder återfinns i bilaga 2.

Karta 4

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

- 3260 - Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor
- 6410 - Fuktängar med blåttåtel och starr
- 6430 - Högörtängar
- 7230 - Rikkärr
- 9070 - Trädklädd betesmark
- 9080 - Lövsumpskog av fennoskandisk typ
- 9110 - Bokskog av fryle-typ
- 9130 - Bokskog av *Asperulo-Fagetum*-typ
- 9160 - Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ
- 91E0,9750 - Alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior*
- 9190 - Näringsfattig ekskog

Icke-naturtyper

- 902 - Granskog (>70% gran)
- 905 - Lövblandad barrskog (30–70% löv)
- 906 - Triviallövskog (>70% triviallöv)
- 908 – Triviallövskog med ädellövinslag (>70 % löv och 20–50 % ädellöv)
- 909 - Lövsumpskog (lövskog på blöt mark)
- 910 - Hygge (avverkat för högst 10–15 år sedan, högst 3–5 m höga träd)
- 6960 - Övrig öppen ickenatura-naturtyp (inklusive 6940/6950/6970/6980)
- 6999 - Exploaterad mark, ickenatura-naturtyp

Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag.** Med "gamla träd" avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett träds ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 – 15 m ³ /ha
Rikligt	15 – 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den **totala mängden gamla träd** och **totala mängden grova träd.**

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 – 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2020 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som numera är livskraftiga men som tidigare varit hotade placeras i LC. F= fridlyst art, ÅGP= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B1, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet.

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Kärlväxter	Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
	Grönvit nattviol	<i>Platanthera chlorantha</i>	F
	Jordtistel	<i>Cirsium acaule</i>	NT
	Loppstarr	<i>Carex pulicaris</i>	NT
	Mörk dunört	<i>Epilobium obscurum</i>	NT
	Nästrot	<i>Neottia nidus-avis</i>	F
	Revig blodrot	<i>Potentilla anglica</i>	VU
	Revlumner	<i>Lycopodium annotinum</i>	F, B5
	Skogsveronika	<i>Veronica montana</i>	NT
	Slättergubbe	<i>Arnica montana</i>	VU, B5
	Småvänderot	<i>Valeriana dioica</i>	VU
	Svinrot	<i>Scorzonera humilis</i>	NT
	Vårstarr	<i>Carex caryophylla</i>	NT
Insekter	Bokbarkglansbagge	<i>Rhizophagus brancsiki</i>	VU
	Bokstumpbagge	<i>Plegaderus dissectus</i>	NT
	Getinglik svampmygga	<i>Keroplatus tipuloides</i>	NT
	Lamellsnäcka	<i>Spermodea lamellata</i>	NT
	Röd ögonknäppare	<i>Denticollis rubens</i>	EN, ÅGP
		<i>Atomaria badia</i>	NT
		<i>Xylophilus corticalis</i>	NT
Lavar	Bokkantlav	<i>Lecanora glabrata</i>	NT
	Bokvårtlav	<i>Pyrenula nitida</i>	NT
	Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT
	Mörk kraterlav	<i>Gyalecta truncigena</i>	VU
	Orangepudrad klotterlav	<i>Alyxoria ochrocheila</i>	NT
	Rosa lundlav	<i>Bacidia rosella</i>	VU
	Röd pysslinglav	<i>Thelopsis rubella</i>	VU

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
	Savlundlav	<i>Bacidia incompta</i>	EN
	Stiftklotterlav	<i>Opegrapha vermicellifera</i>	NT
	Violettrå porlav	<i>Pertusaria multipuncta</i>	NT
Svampar	Blek fingersvamp	<i>Ramaria pallida</i>	NT
	Blå lökspindling	<i>Cortinarius caerulescens</i>	VU
	Blåmjölkig storskål	<i>Peziza saniosa</i>	NT
	Blåsvärting	<i>Lyophyllum eustygium</i>	NT
	Bronssopp	<i>Butyriboletus appendiculatus</i>	NT
	Cinnoberspindling	<i>Cortinarius cinnabarinus</i>	NT
	Druvfingersvamp	<i>Ramaria botrytis</i>	NT
	Dystersopp	<i>Porphyrellus porphyrosporus</i>	NT
	Fläckfingersvamp	<i>Ramaria sanguinea</i>	VU
	Grå kantarell	<i>Craterellus cinereus</i>	NT
	Grå taggsvamp	<i>Phellodon confluens</i>	NT
	Gulprickig vaxskivling	<i>Hygrophorus chrysodon</i>	NT
	Kastanjesopp	<i>Gyroporus castaneus</i>	NT
	Koralltaggsvamp	<i>Hericium coralloides</i>	NT
	Lömsk fingersvamp	<i>Ramaria formosa</i>	NT
	Olivjordtunga s. str.	<i>Microglossum olivaceum s.str.</i>	NT
	Pepparporella	<i>Porella arboris-vitae</i>	VU
	Praktfingersvamp	<i>Ramaria subbotrytis</i>	VU
	Praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT, ÅGP
	Pricknopping	<i>Entoloma dichroum</i>	NT
	Rosenporing	<i>Ceriporia excelsa</i>	NT
	Rävspindling	<i>Cortinarius vulpinus</i>	NT
	Rödbandsriska	<i>Lactarius rubrocinctus</i>	LC
	Rödbrun bokvaxskivling	<i>Hygrophorus unicolor</i>	NT
	Rökfingersvamp	<i>Clavaria fumosa</i>	NT
	Rödfotad nagelskivling	<i>Gymnopus erythropus</i>	NT
	Silkesspindling	<i>Cortinarius turgidus</i>	VU
	Skarp rökriska	<i>Lactarius acris</i>	NT
	Solkremla	<i>Russula solaris</i>	LC
	Svart taggsvamp	<i>Phellodon niger</i>	NT
	Svartfjällig musseron	<i>Tricholoma atosquamosum</i>	VU
	Svartnande kantarell	<i>Craterellus melanoxeros</i>	NT
	Sydlig sotticka	<i>Ischnoderma resinosum</i>	NT
	Violettrå fingersvamp	<i>Clavaria zollingeri</i>	VU
	Violgubbe	<i>Gomphus clavatus</i>	VU, ÅGP
		<i>Ramaria flavobrunnescens</i>	NT
Mossor	Blåmossa	<i>Leucobryum glaucum</i>	B5

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
	Bokfjädermossa	<i>Neckera pumila</i>	LC
	Dansk blåmossa	<i>Leucobryum juniperoideum</i>	LC
	Kantvitmossa	<i>Sphagnum quinquefarium</i>	B5
	Pepparporella	<i>Porella arboris-vitae</i>	VU
	Stigrostmossa	<i>Marsupella funckii</i>	EN
	Stor bandmossa	<i>Metzgeria conjugata</i>	NT
	Tallvitmossa	<i>Sphagnum capillifolium</i>	B5
Fiskar	Bäcknejonöga	<i>Lampetra planeri</i>	B2
	Ål	<i>Anguilla anguilla</i>	CR
Grod- och kräldjur	Kopparödla	<i>Anguis fragilis</i>	F
	Skogsödla	<i>Zootoca vivipara</i>	F
	Vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>	F, B5
	Vanlig padda	<i>Bufo bufo</i>	F
	Vanlig snok	<i>Natrix natrix</i>	F
Fåglar	Bergfink	<i>Fringilla montifringilla</i>	F
	Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	F
	Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT, F
	Fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	NT, F
	Forsärsla	<i>Motacilla cinerea</i>	F
	Grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT, F
	Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT, F
	Mindre flugsnappare	<i>Ficedula parva</i>	F
	Mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	NT, F
	Skogsduva	<i>Columba oenas</i>	F
	Sommargylling	<i>Oriolus oriolus</i>	EN, F
	Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU, F
	Stenknäck	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	F
	Strömstare	<i>Cinclus cinclus</i>	F
	Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT, F
	Talltita	<i>Poecile montanus</i>	NT, F

Bilaga 5, Fördjupad beskrivning av bevarandemålen målindikatorer

I denna bilaga presenteras målindikatorer med motivering för naturtyper och arter med limniska anknytning där målindikatorn formulerats med koppling till vattenförvaltningen, inom Natura 2000-området Klövbäcken (SCI) SE0430104.

Naturtyp	Målindikatorer	Motiv till målindikator
	Naturtyp 3260	
Naturtyp 3260	<i>Ekologisk status och kemisk status:</i>	
	Vattenförekomsten (Klövbäcken, MS_CD: WA70766331, VISS EU_CD: SE622008-133273) ska ha minst god ekologisk status och god kemisk status. Gällande miljö kvalitetsnorm (MKN) är att vattenförekomsten ska ha god ekologisk status och god kemisk status (beslutad 2017). Undantag görs för bromerade difenyletrar och kvicksilver. I dag är den ekologiska statusen bedömd som måttlig.	Målindikatorn är formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
	<i>Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Hydrologisk regim i vattendraget:</i>	
	För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn hydrologiska regimen i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna specifik flödesenergi, volymsavvikelse, flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende yt vatten (HVMFS 2019:25).	Målindikatorn är formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
De hydrologiska förhållandena i vattendraget och den långsiktiga förekomsten av habitat inom Natura 2000-området får inte försämrats över tid genom mänsklig påverkan på grundvattennivå till exempel genom markavvattning eller vattenuttag i eller i anslutning till vattendraget.	Målindikatorn är formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom det kan finnas tillståndsgivna verksamheter som redan medför en påverkan på grundvattennivån i området.	

Naturtyp	Målandikatorer	Motiv till målandikator
Naturtyp 3260	<i>Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Konnektivitet i vattendraget:</i>	
	För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn konnektivitet i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna upp- och nedströms konnektivitet samt sidleds konnektivitet enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).	Målandikatorn är formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
	<i>Hydromorfologisk kvalitetsfaktor – Morfologiskt tillstånd i vattendraget:</i>	
	Inom Natura 2000-området ska vattendragets lopp (planform) och vattenfårens form var naturliga, eller så naturliknande som möjligt, samt innehålla naturliga strukturer, detta utifrån avvägningar gentemot tillståndsgivna verksamheter och andra värden såsom kulturmiljövärden inom Natura 2000-området.	Målandikatorn är formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom det kan finnas tillståndsgivna verksamheter och andra värden som redan medför en påverkan på vattendragets hydromorfologi i området.
	Mängden träd i kantzonen får inte minska över tid inom Natura 2000-området.	Målandikatorn är formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom parametern inte alltid kan bedömas vid statusklassning på grund av kunskapsbrist.
Mängden död ved i vattendraget får inte minska över tid inom Natura 2000-området. Död ved kan dock, efter samråd med länsstyrelsen, justeras om det finns risk för skada på ekonomiska eller rekreationella värden, till exempel om brötbildning orsakar översvämning på olämpliga platser.	Målandikatorn är formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom parametern inte alltid kan bedömas vid statusklassning på grund av kunskapsbrist.	

Naturtyp	Målkriterier	Motiv till målkriterier
Naturtyp 3260	<i>Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer och kemisk status (vattenkvalitet):</i>	
	För vattenförekomsten ska vattenkvaliteten motsvara minst god status med avseende på kvalitetsfaktor för näringsämnen, siktdjup, syrgas samt försurning enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).	Målkriteriet är formulerat för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
	För vattenförekomsten ska kemisk ytvattenstatus motsvara minst god status, med undantag för bromerade difenyleter och kvicksilver.	Målkriteriet är formulerat för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
	För vattenförekomsten får vattenkvaliteten inte försämrats över tid.	Målkriteriet är formulerat som ett icke-försämringskrav eftersom parametern inte alltid kan bedömas vid statusklassning på grund av kunskapsbrist.
	<i>Biologiska kvalitetsfaktorer – Fisk och bottenfauna:</i>	
	För vattensystemet främmande art och främmande fiskstammar ska inte introduceras om de riskerar att påverka värden i Natura 2000-området. Förekommande främmande arter ska inte inverka negativt på artsammansättningen eller variation av arter genom ändrade konkurrensförhållanden, genetik och/eller smittspridning.	Målkriteriet är formulerat som ett icke-försämringskrav eftersom det tidigare kan ha skett tillståndsgivna utsättningar av för vattensystemet främmande arter och/eller främmande fiskstammar som redan medför en påverkan på fisksamhälle och/eller bottenfauna i området.

Naturtyp	Målindikatorer	Motiv till målindikator
Naturtyp 9080		
<i>Naturtyp 9080</i>	I triviallövslogen skall hydrologin vara ostörd, och skogshabitaten ska översvämmas regelbundet. För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn hydrologiska regimen i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna specifik flödesenergi, volymsavvikelse, flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).	Målindikatorn är formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
Naturtyp 91E0/9750		
<i>Naturtyp 91E0/9750</i>	I triviallövslogen skall hydrologin vara ostörd, och skogshabitaten ska översvämmas regelbundet. För vattenförekomsten ska kvalitetsfaktorn hydrologiska regimen i vattendrag motsvara minst god status med avseende på de underliggande parametrarna specifik flödesenergi, volymsavvikelse, flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt gällande föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25).	Målindikatorn är formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.

Bevarandeplanen för Klövabäcken

Syftet med Natura 2000-området Klövabäcken i Svalövs kommun är bevara de blockrika strömvattenmiljöerna, de meandrande lugnvattenmiljöerna och den döda veden i naturtypen vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260) samt de gamla grova träden, de senvuxna träden samt den döda veden och detta finns i naturtyperna bokskog av fryle-typ (9110), bokskog av Asperulo-Fagentum-typ (9130), lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) och i alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0, 9750) i de två sistnämnda naturtyperna finns också värdefulla alsocklar.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane